

Bruksela, 22 maja 2023 r.
(OR. en)

9598/23

COHAFA 56
DEVGEN 93
CONUN 119
FIN 552
RELEX 634

WYNIK PRAC

Od:	Sekretariat Generalny Rady
Do:	Komitet Stałych Przedstawicieli / Rada
Nr poprz. dok.:	9282/23
Dotyczy:	Konkluzje Rady w sprawie wyeliminowania luki w finansowaniu pomocy humanitarnej

Delegacje otrzymują w załączeniu konkluzje Rady w sprawie wyeliminowania luki w finansowaniu pomocy humanitarnej w wersji zatwierdzonej na 3950. posiedzeniu Rady w dniu 22 maja 2023 r.

KONKLUZJE RADY**W SPRAWIE WYELIMINOWANIA LUKI W FINANSOWANIU POMOCY
HUMANITARNEJ**

1. Rada wyraża głębokie zaniepokojenie gwałtownie rosnącymi światowymi potrzebami humanitarnymi w czasach kurczenia się przestrzeni humanitarnej, przedłużających się konfliktów, upolitycznienia pomocy i rosnącej podatności na zagrożenia ze względu na zmianę klimatu, i potwierdza swoje zaangażowanie na rzecz opartych na zasadach i skutecznych operacji humanitarnych. Ponad 350 mln osób na całym świecie potrzebuje pomocy humanitarnej ratującej życie – jest to ponad 20-procentowy wzrost w porównaniu z rokiem 2022 i ponad 40-procentowy w porównaniu z rokiem 2021. Ponad 100 mln osób zostało przymusowo przesiedlonych, a 43 mln osób w 51 krajach znajdują się na skraju głodu. Rada odnotowuje, że na całym świecie niedawne apele o pomoc humanitarną zabezpieczyły jedynie połowę wymaganego finansowania, i wyraża głębokie zaniepokojenie rosnącą luką między szacowanymi potrzebami a środkami finansowymi, w tym w przypadku zapomnianych kryzysów.
2. Rada jest poruszona skalą ludzkiego cierpienia, naruszeniami międzynarodowego prawa humanitarnego, utratą życia i godności, w tym przemocą wobec ludności cywilnej oraz celowym i ukierunkowanym niszczeniem infrastruktury cywilnej na całym świecie, np. w Ukrainie w wyniku rosyjskiej wojny napastniczej. Wyraża ponadto głębokie zaniepokojenie niszczycielskimi globalnymi skutkami tej wojny, gdyż pogłębiła ona światowy kryzys żywnościowy; potwierdza również swoje zobowiązanie do wspierania światowego bezpieczeństwa żywnościowego i żywieniowego, w tym poprzez czarnomorską inicjatywę zbożową i korytarze solidarnościowe między UE a Ukrainą.
3. Rada ponownie podkreśla zasadniczą rolę UE i jej państw członkowskich we wspieraniu operacji humanitarnych na całym świecie, którą pokazało uruchomienie Europejskiego Forum Humanitarnego, i przywołuje konkluzje Rady z 2021 r. dotyczące komunikatu Komisji do Parlamentu Europejskiego i Rady w sprawie operacji humanitarnych UE: nowe wyzwania, te same zasady oraz odnotowuje rezolucję Parlamentu Europejskiego z 2021 r. w sprawie nowych kierunków operacji humanitarnych UE.

4. Rada podkreśla pilną potrzebę zlikwidowania rosnącej luki między potrzebami humanitarnymi a zasobami poprzez wzmożenie wysiłków w trzech powiązanych ze sobą i wzajemnie wzmacniających się aspektach: zwiększeniu i poszerzeniu bazy zasobów na potrzeby operacji humanitarnych, zwiększeniu skuteczności i wydajności systemu pomocy humanitarnej oraz zmniejszeniu potrzeb humanitarnych.

I. ZWIEKSZENIE I POSZERZENIE BAZY ZASOBÓW NA POTRZEBY OPERACJI HUMANITARNYCH

5. Rada podkreśla potrzebę uruchomienia dodatkowych środków finansowych na pomoc humanitarną na całym świecie i osiągnięcia bardziej zrównoważonej struktury finansowania, która będzie opierać się na zasobach tradycyjnych, nowych i potencjalnych darczyńców, fundacji charytatywnych, sektora prywatnego, a także innych zainteresowanych stron.
6. Rada odnotowuje zobowiązanie państw członkowskich do zapewnienia dodatkowych środków finansowych na pomoc humanitarną. Będzie kontynuować prace mające na celu zapewnienie bardziej zrównoważonego i wyważonego podziału finansowania pomocy humanitarnej między państwami członkowskimi i zwraca się do Komisji o składanie rocznych sprawozdań w tym zakresie. Potwierdza wspólne zobowiązanie UE do osiągnięcia do 2030 r. przekazywania co najmniej 0,7 % wspólnego DNB jako oficjalnej pomocy rozwojowej i zachęca państwa członkowskie do kontynuowania wysiłków na rzecz zlikwidowania luki w finansowaniu pomocy humanitarnej przez wnoszenie wkładu na poziomie współmiernym do ich środków finansowych oraz zapewnienie, by odpowiednia część, np. 10 %, ich oficjalnej pomocy rozwojowej była przeznaczana na operacje humanitarne, w oparciu o istniejące potrzeby humanitarne.
7. Rada zachęca UE i jej państwa członkowskie, by zacieśniły dialog i zintensyfikowały działania informacyjne skierowane do państw, które mają potencjał gospodarczy umożliwiający przyjęcie większej odpowiedzialności za zwiększone i przewidywalne, oparte na potrzebach finansowanie pomocy humanitarnej, w szczególności działania skierowane do członków OECD i G-20, na przykład poprzez systematyczne włączanie operacji humanitarnych do dialogów prowadzonych z państwami trzecimi i regularne umieszczanie spraw humanitarnych w porządku obrad spotkań dwustronnych na wszystkich szczeblach. Propagowanie poszanowania międzynarodowego prawa humanitarnego i zasad humanitarnych stanowi integralną część działań informacyjnych mających na celu rozszerzenie bazy darczyńców.

8. Rada wzywa państwa członkowskie i Komisję do promowania zaangażowania sektora prywatnego, w tym fundacji dobroczynnych, i zachęca do wysiłków na rzecz budowania partnerstw między sektorem humanitarnym a prywatnym. Zachęca ponadto państwa członkowskie i Komisję do zbadania innowacyjnych metod finansowania z myślą o zaangażowaniu wszystkich zainteresowanych stron.

II. ZWIEKSZENIE SKUTECZNOŚCI I EFEKTYWNOŚCI SYSTEMU POMOCY HUMANITARNEJ

9. Rada zwraca uwagę na to, jak ważne jest zapewnienie skuteczności i efektywności udzielania pomocy, tak aby zoptymalizować wykorzystanie dostępnych zasobów, i potwierdza znaczenie podejścia opartego wyłącznie na potrzebach, a także przejrzystego i opartego na zasadach ustalania priorytetów w przypadku kryzysów humanitarnych. Z zadowoleniem przyjmuje kluczową rolę systemu ONZ, w szczególności Biura ONZ ds. Koordynacji Pomocy Humanitarnej (OCHA) i innych agencji ONZ, w zapewnianiu skutecznej koordynacji i oceny potrzeb, w tym wysiłki na rzecz zapewnienia porównywalności analiz krytyczności potrzeb w różnych sytuacjach kryzysowych, w łączeniu ocen potrzeb z planowaniem reagowania i w zapewnianiu jakości poprzez niezależny nadzór, co umożliwi darczyńcom przydzielanie środków finansowych w zależności od potrzeb.
10. Rada uznaje wartość finansowania o wysokiej jakości, tj. finansowania wieloletniego i elastycznego, w zapewnianiu sprawnych i skutecznych operacji humanitarnych. Elastyczne finansowanie umożliwia szybkie zwiększenie skali reagowania na pilne potrzeby i zapewnia ciągłość operacyjną w przypadku kryzysów, którym poświęca się zbyt mało uwagi. W związku z tym Rada zachęca państwa członkowskie i Komisję, by zwiększyły swoje poziomy elastycznego finansowania, zdefiniowanego jako finansowanie nieprzeznaczone lub w mniejszym stopniu przeznaczone na określony cel, zgodnie ze zobowiązaniami podjętymi w ramach tzw. „wielkiego układu”. Rada przypomina ponadto o posiedzeniu „wielkiego układu” dotyczącym wyników finansowania o wysokiej jakości, na którym podjęto zobowiązanie do zwiększenia wieloletniego finansowania pomocy humanitarnej o 30 %, przy czym stwierdza, że wieloletnie finansowanie może również przyczynić się do wzmocnienia lokalnych zdolności i umożliwić lepsze wyniki w przypadku społeczności dotkniętych kryzysami, zwłaszcza rozciągniętymi w czasie.

11. Rada uznaje ważną rolę, jaką odgrywają podmioty lokalne i krajowe, w tym udział i przywództwo organizacji kierowanych przez kobiety, w ułatwianiu skutecznych operacji humanitarnych poprzez występowanie w charakterze jednostek interwencyjnych, które działają przed wystąpieniem sytuacji nadzwyczajnych, w ich trakcie i po ich zakończeniu. W związku z tym zachęca państwa członkowskie i Komisję, by zacieśniły współpracę z organizacjami lokalnymi w myśl zawartego w ramach „wielkiego układu” zobowiązania, zgodnie z którym co najmniej 25 % środków na pomoc humanitarną powinno być w jak największym stopniu bezpośrednio przekazywane podmiotom lokalnym lub krajowym, jednocześnie wspierając wzmacnianie zdolności i znaczącego, pluralistycznego udziału podmiotów lokalnych w podejmowaniu decyzji na wszystkich etapach cyklu programowania, a także z uznaniem odnotowuje wytyczne Komisji dotyczące lokalizacji.
12. Rada podkreśla potencjał logistyki humanitarnej w zakresie wydajniejszej i skuteczniejszej pomocy humanitarnej. Zachęca państwa członkowskie i Komisję do korzystania z innowacyjnych podejść w celu dalszego zwiększenia skuteczności operacji humanitarnych, w tym w ramach „wielkiego układu”. Zachęca też sektor humanitarny, w tym darczyńców, do dalszego rozwijania i wspierania strategicznego podejścia do logistyki.

III. ZMNIEJSZENIE POTRZEB HUMANITARNYCH

13. Rada uważa, że ostatecznie najskuteczniejszym sposobem rozwiązania problemu luki w finansowaniu pomocy humanitarnej jest zmniejszenie poziomu potrzeb humanitarnych. W związku z tym podkreśla potrzebę trwałego zajęcia się problemami leżącymi u podstaw poprzez wzmocnienie operacyjności powiązania między kwestiami humanitarnymi, rozwojem i pokojem, współpracując w ramach podejścia „Drużyna Europy” i zgodnie m.in. ze zobowiązaniami zawartymi w deklaracji darczyńców pomocy humanitarnej odnośnie do klimatu i środowiska.
14. Rada odnotowuje, że konflikty zbrojne są nadal głównym czynnikiem wywołującym potrzeby humanitarne i że konieczne są rozwiązania polityczne, by położyć kres ludzkiemu cierpieniu. Ponownie podkreśla, jak ważne są nieustanne wysiłki na rzecz zapobiegania konfliktom, mediacja i pluralistyczne budowanie pokoju oraz zwraca uwagę na potrzebę bardziej systematycznego i skoordynowanego podejścia do dyplomacji humanitarnej.

15. Rada podkreśla, jak ważne jest konsekwentne umieszczanie poszanowania i przestrzegania międzynarodowego prawa humanitarnego w centrum działań zewnętrznych UE oraz promowanie go za pomocą wszelkich dostępnych środków, a także zwraca uwagę na nadrzędne zadanie, jakim jest poszanowanie i ochrona ludności cywilnej zgodnie z międzynarodowym prawem humanitarnym, zachowanie przestrzeni humanitarnej oraz zapewnienie bezpieczeństwa i ochrony pracownikom organizacji humanitarnych. Zwraca ponadto uwagę na potrzebę pociągnięcia do odpowiedzialności za naruszenia międzynarodowego prawa humanitarnego.
16. Rada podkreśla konieczność zapobiegania potrzebom humanitarnym i ograniczania ich poprzez podejście oparte na powiązaniu między aspektami humanitarnymi i rozwojowymi a pokojem eliminujące przyczyny leżące u podstaw kryzysów, poprzez inwestowanie w zmniejszanie ryzyka związanego z klęskami żywiołowymi i gotowość na wypadek takich klęsk, przy jednoczesnym przyjęciu podejścia uwzględniającego aspekt płci oraz wzmocnieniu w odpowiednim czasie odporności osób w potrzebie; jednocześnie należy utrzymać niedyskryminacyjne podstawowe usługi społeczne, w tym dla kobiet i dziewcząt, zwłaszcza w przypadku przedłużających się i złożonych politycznie kryzysów humanitarnych. W tym kontekście Rada zachęca do nasilenia dialogu między podmiotami w obszarze pomocy humanitarnej a podmiotami działającymi na rzecz pokoju i rozwoju, w szczególności międzynarodowymi instytucjami finansowymi, w celu zapewnienia trwałego, elastycznego i reaktywnego finansowania rozwoju na rzecz stabilizacji i zaangażowania w państwach niestabilnych i dotkniętych konfliktami, doświadczających kryzysów humanitarnych.
17. Rada przypomina, że zmiana klimatu jest coraz istotniejszym czynnikiem powodującym wzrost potrzeb humanitarnych. Zachęca państwa członkowskie i Komisję do zbadania możliwości zmaksymalizowania skutku wszystkich przepływów finansowych za pośrednictwem istniejących mechanizmów finansowania, by lepiej reagować na kryzysy humanitarne spowodowane zmianą klimatu.
18. Rada dostrzega, jak ważne jest, by wyprzedzać przewidywane zagrożenia, jeśli chodzi o zapobieganie dotkliwym skutkom humanitarnym lub ich ograniczanie, zanim staną się one w pełni ukształtowanymi nadzwyczajnymi sytuacjami humanitarnymi. W związku z tym i zgodnie z inicjatywą Sekretarza Generalnego ONZ „Early Warnings for All” (wczesne ostrzeżenie dla wszystkich) (EW4All) podkreśla kluczowe znaczenie intensyfikacji działań wyprzedzających w celu zmniejszenia potrzeb humanitarnych, w tym poprzez wzmocnienie synergii między podmiotami zajmującymi się pomocą humanitarną, rozwojem i klimatem.